

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér
9. szám. Ide intézendő a lap
szellemi részét érdeklő min-
den közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.**Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9.
sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny.
nyilvtér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata . . . . . 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilvtér:

Egy sor . . . . . 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Heti krónika.

Egy hét előtt még szokatlanul népes volt városunk utcásora és különösen az Erzsébet-tér. Fényes katonai egyenruhák tarkították és színeztek a kiváncsi polgári egyének seregét, míg egyes épületek kapubejáratait pedig apró fekete-sárga zászlócskák éktelenítették, jelezve, hogy ott székel valamelyik katonai kommandó. Az előbbienek igen örültünk, mert ritka nálunk a katona. Egész esztendőben csak egy pár szabadságos tisztcske, kadétocska és altiszt sétálgat délcégen, aztán pedig két-három év is eltelik, hogy nagyobb csapatban gyönyörködhesünk. A losonezi 25-ös bakák és tüzérek egy évben átvonulnak ugyan városunkon, s mindannyiszor nehéz sóhaj tör elő kereskedőink és iparosaink kebléből, hogy milyen boldog is az a Losonez város, és mi nem tudunk katonát belakoltatni. Hát bizony a multak emlékein elmerengve fáj is a szívünk a leánysereggel, meg az üres szalonokkal együtt, hogy milyen jó dolga van Losonez társadalmának, hol mindig tele vannak a szalonok, a báltermek, a kereskedések, a vendéglők és mészáros boltok katonával, nálunk pedig fehér holló.

Nagy hazafiságunk mellett is eltudnánk szívelni a sárga-feketere mázolt kaszárnya-kapukat és faköponyegeket, csak magyar fiu állana abban strázsát, de hiába, katonánk még ma sincs és kitudja mikor lesz? Örömkönnnyekkel teltek meg szemeink, mikor hírt vettük egy egész hadtest közeledésének. Az öreg polgárság ugyan tüsszögött, hogy minek jön ide a katonaság bennünket kiélni és leányainkat elbolondítani. Hát kár volt úgy haragudni, mert a katona gyakorlat alkalmával nem rabol, de pénzért, és pedig drága pénzért vásárol, meg aztán a mi leányainknak is szabad legyen katona férjet választani. Ma már a katonai pálya életpálya és a komoly, hivatásos katona

nem oly mulatós és költekező mint régen volt; ha megnősül, meg is becsüli nagyon a családját és a kautiót, mit úgy sem lehet elprédálni.

A fiatalabb és élelmesebb elem azonban nem úgy gondolkozik. Nagy reményekkel és örömmel várta s fogadta a katonaságot, hogy mily szép pénzt fog városunkban hagyni, s reményeik szétfoszlanak. Bekvartélyoztak ugyan két napra másfél ezred katonaságot, de az a nappal pihe-néssel töltötte, éjjeleire pedig kizavarták tábori őrségi szolgálatra, hasznuk tehát vajmi kicsi volt belőlük.

Az utcát kivéve, épen olyan üres volt minden, mint rendesen. Keserves panaszok hangzottak tehát el a polgárság részéről és joggal. Hát ha még hallották volna, hogy mennyire megszerették az idegen hadiak városunkat, mennyivel jobban keseregtek volna. Nem is csuda, hogy a katona vágyik ide, hiszen Rimaszombat kicsisége mellett is egy igen előnyösen fekvő modern kis város, csak az a hiba, hogy nincsen állandó katonasága.

Már évek óta panaszkodunk, kérünk és nem hallgatták meg kérésünket. Már egy-két évvel ezelőtt ott állottunk, hogy álmodtunk huszárról, tüzérről, honvédről, de keserű lett az ébredés.

Megint eltűnt a katonaság. Szürke, szintelen lett az Erzsébet-tér, hol kofák ásítognak és a legelőről hazatérő tehének szedegetik a bolgárok által ott hagyott labodát. De él ismét reményünk.

Reményre jogosító kijelentéseket hallottunk magától *Galgóczy* csapatfelügyelőtől és a főtisztektől, kik nem győzték eléggé dicsérni a kedvező fekvési és terep viszonyokat, s különösen kis városunkat. Itt van tehát ismét az idő és alkalom, hogy régi óhajunkat az alkalmas pillanatban megvalósítsuk.

Zörgessünk újra a honvédelmi minister ajtaján a katonaságért!

* * *

TÁRCZA.**Nőhet már a . . . .**

Nőhet már a sok fű,
Ha a ló kidőlött . . . .
Teremhet a töke
Aranyfűrtű szőlőt,
Mosolyoghat a fán
Szilva, alma, körte,
Ha a gazdája már
Lenn van a gödörbe!

De azért nő a fű,
Más fogja levágni!
Terem a gyümölcs is,
Más fogja berágni!
Az a ki fáradott,
Izzadott körülte,
Elpihent örökre . . .
Nem eszik belőle!

Ki a fát ülteti,
Másnak ad meleget;
Ó maga tán koplal,
Fázik is eleget;
S ki majd nagysokára
Fájánál melegszik,
Az ültető kézről
Aligha emlékszik!

Földi életünknek
Igazi képtükre:
Hogy ez így volt mindig,
S úgy marad örökre!
Dolgozni, munkálni,
Izzadni, fáradni,
A sirba rokadni . . .
Másnak helyet adni!

És én még sem mondom,
Ede-, Bibe, lude!

Hej, pedig sokaknak
Az tetszenék . . . ugye?
Nem! tisztes munkában
Teljék az életünk
S a sirban sem szűnjék
Szíves szeretetünk!

Kaszás csillag.

A büntetés.

Irta: ZIH SÁNDORNÉ.

Havas Zsófi abban az időben szokott rá a kéregetésre, a mikor kibocsátották a kórházból, két hétre azután, hogy egy kis halott gyermeket hozott a világra.

Alig volt jártányi ereje, sápadt volt, csontig lesóványodott.

Ott várt reá az ajtóban két kis leánya, hét, nyolcz évesek. Eddig is szidalommal, veréssel adta nekik azt a néhány nyomorult falatot az az öreg asszony, a kinél az anyjok elhelyezte őket, s minden keresetét érettkük fizette, a míg egészséges volt.

De mióta a kórházba jutott, nem tudott fizetni érettkük: még így is köszönet, hogy eddig ki nem dobták őket az utcára.

Most már hova? Ez a nehéz kérdés nehezedett lelkére. Ismét szolgálatba álljon, hiszen járt alig tud, nemhogy dolgozni bírnia.

Lekuporodott egy háznak a küszöbére, mellette a két kis árvája. Bizony kicsordult a könny szeméből, mi lesz most már belőlök.

Ezelőtt két évvel halt meg az ura, bádogos legény volt, keresett annyit, hogy megélhettek belőle tisztességesen. Halála után is megvoltak, ő beállott egy mosó és vasaló intézetbe munkásnőnek, a két gyermeket odaadta tartásba egy szegény öreg asszonyhoz, s keresményéből fizetett értük hűségesen.

Elég jól ment a sorjuk, csakhogy az asszony megtántorodott a becsület útján, elbukott . . . . És most itt sir, romja önmagának, elveszett a becsülete, nincs egy falat kenyere, a mivel elhalgattassa éhező gyermekei rímankodását . . . .

Diák-csapatok váltották fel a katonaságot. Egészségtől duzzadó, piros-pozsgás hajtásai az egészséges magyar nemzetnek. Sok ismeróst találunk közöttük, mert a mult évben is már itt tanultak. Csak annyiban változtak, hogy a nyári vakáció alatt kissé megnyultak és nap barnította arcukat. Vannak idegenek is, kik nem maradnak el a mieinktől, s reméljük, hogy befognak vállalni. Egészen helyes rendszernek találjuk, hogy a diák ne egy helyen járja végig az iskoláit. Lásson és tapasztaljon, akkor lesz az élet embere. Ismerje meg az idegen embereket és viszonyokat is, s akkor fogja tapasztalatait helyesen összegezni és előnyére felhasználni.

Öröm nézni az egészséges, erős ifjuságot. Valóságos zászlóaljokat lehetne belőlök alakítani. Meg kell tehát itt is valósítani az országos tervet és meg kell alakítani az iskola zászlóaljat. Dicsőkedve mondhatjuk, hogy erre a mi főgimnáziumunknak minden eszköze megvan, és tanári karunk azt nem is fog késni megalakítani.

Panaszt hallottunk azonban, hogy egyes szülék a humánus tanári kart becsapták azzal, hogy sirva könyörögtek, miszerint gyermekeiket még az egyszer eresszék által és jövőre vagy nem hozzák vissza, vagy pedig más pályára adják. Erre a kérdésre nehéz igazságos választ, vagy pedig tanácsot adni. Tanárainkat bizonyára a jó szív vezette, midőn a nem egészen megfelelő tanulót a vizsgán a következő osztályba által eresztették.

Részünkről azt tartanánk helyesnek, ha jövőre ehez hasonló esetek nem fordulnának elő és ha teljes szigorral classifikálnának, hogy ez által a kereskedői és ipari pályákra is sok művelt szüle gyermeke menne, kik 10—20 év múlva bizonyára boldogabbak lennének, mint a nagy igényekkel urfiakká felnevelt, állás nélküli kvalifikált elemek.

* * *

Egyszer csak felriad . . . Az ölébe hullott egy pénzdarab, egy 10 filléres. Koldusnak nézik!

Fel akarna állani, úgy hajtja onnan a szégyen, hova jutott, hova Uristen!

De nagyon értelen, nem bír. De meg hová is menne, pénz nélkül nincs számukra sehol sem hely, maradt hát ott.

Később már a kezét is kinyújtotta, s néhány kérő szót is mormogott hozzá. Nehány óra múlva ki is pi-hente magát, annyi pénze is volt, hogy vehetett belőle elegendő eleséget.

Megvolt az első lépés a züllés útján.

Nagy városokban azonban nem szabad koldulni, a rendőr megis szállította:

— Hogy mer maga itt koldulni?

Elmondta neki a sorját úgy a mint igaz volt. Beteges kinézése, kis sovány, satnya leánykái élő példaként igazolták beszédét. A rendőr nem bántotta, nem záratta el, de megparancsolta, hogy meg ne lássa többé azon a helyen.

Akkor aztán elment távolabbi utcára, ott koldult míg onnan is elnem kergették, végre aztán mindenütt ráismertek, nem volt maradása többé a városban.

Megerősödött a könnyű élet miatt a teste, formás fiatal asszony lett ismét belőle. Ámde bele is szeretett nagyon a könnyű életbe, rá se gondolt többé, hogy ismét dolgozzék, irtózott a munkától. Lassanként beállott a tél, fáztak, reszkettek a hidegben.

Ez ismét új jövedelmi forrás lett számára. Könnyű-ületes szívű emberek felruházták kis lánykáját, őt magát is. Ámde mikor jó meleg ruhájukban újra koldulni akartak, elkergették őket. Eladták tehát a jó ruhákat s rongyaikban koldulva lopták meg az emberek jószívűségét faluról-falura járva, rémmeséket sirva el nyomorúságukról. A mit így nappal összekoldultak, azt aztán este elköltötték.

Az este, az éjszaka, az volt az ő gyönyörűségüknek ideje, ezért a szabad éjszakáért nem tudott a dologba bele szokni az asszony többé.

Beültek egy-egy korcsmába, ettek, ittak is bort, ha arra nem telt, pálinkát, magukhoz hasonló züllött czimborák mindig kerültek a tivornyázáshoz.

Örömhirt is hallottunk. Intéző köreink már két év óta megfeszített erővel dolgoznak, hogy a szuha-völgyi vasut felépüljön. E kérdéssel foglalkoztunk is már, azonban az intéző körök kérelmére elhallgattunk, mert úgy tűnt fel, hogy titokban jobban halad a terv előre. Hogy hallgatásunk okozta-e. vagy pedig a szerencse, nem tudjuk, de az igaz, hogy a vasut építésének kérdése annyira haladt előre, miszerint f. hó 18-án városunkban, 19-én pedig Cserepesen lesz az új vasut közigazgatási bejárása. Most tehát már közre adhatjuk ez örömdetes hirt, mert e tényre már annyira haladt előre a vasut építésének kérdése, hogy azt elrontani nem lehet.

Ezzel megtartottuk a vagyonos Szuha völgyet nemcsak vármegyénknek, de városunk piacának is és Nógrádtól is sokakat fog az új vasut ide csalogatni.

Kívánjuk, hogy mielőbb helyezték el az első sinpárt és koszorúzzák meg az első próba-vonatot.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 9-én tartotta Fáy Gyula főispán elnöke alatt rendes havi ülését. Az ülésen a rendes folyó ügyek részletes megbeszélés tárgyában. Ezeket kivül azonban ki kell emelnünk egy fontos ügyet, mely nagyon is érinti a közérdeket, különösen a gazdaközönség érdekét és egyik főtisztviselőnkét.

Az eset — mint arról tudomást szereztünk — röviden a következő: Most egy éve épen a nyári hónapok alatt nagy mértékben dühöngött a sertésvesz. Palm Nándor törvényhatósági m. kir. főállatorvos az esetről jelentést tett Bornemisza László alispánnak. Az alispán, ki a közigazgatást nemcsak a hivatalos szobából, de az életből is nagyon ismeri, s mint gazdaembernek is nagyon sok baja van az állategészségügygel, a főorvos jelentése és személyes tapasztalatai alapján is a legerélyesebb intézkedéseket vette fogatba. A tényállás ugyanis az volt, hogy a vármegye 6 járása közül 4 járás teljesen fertőzve volt sertésveszszel, a nem fertőzött 2 járásban is csak egyes községek voltak vérszentesek. Az alispán tudatában a törvényeknek, rendeleteknek és hatáskörének a vásárookra megtiltotta a sertések felhajtását, s emellett mindenütt, hol arra szükség volt, szigorú zárt rendelt el.

Ezen intézkedés, különösen a vásárbérlőknek esett nehezen, s így történt, hogy Putnokról feljelentést tett a miniszteriumhoz. A miniszter jelentést kért az alispántól, mire az alispán indokolt terjedelmes felterjesztésben válaszolt, ennek alapján a miniszter az alispán szigorú intézkedését jóváhagyta. Most hasonló eset fordult elő, azzal a különbséggel, hogy nemcsak a sertésvesz, de e mellett, különösen Bánrévén, a ragadós száj- és körömfajás is fellépett. A főállatorvos rögtön jelentést tett az alispánt helyettesítő Lukács Géza megyei főjegyzőnek, ki hasonló szigorú intézkedésekkel vélte a veszedelmes állatbetegségek tova terjedésének gátat vetni. Következett azonban a bánrévei országos vásár és megint jelentés érkezett a miniszterhez, honnan erősen támadó rendelet érkezett a főállatorvos ellen. A vármegye ügyeit vezető főjegyző ezen rendelet ellen erélyes indokolt felterjesztéssel élt, mire a bánrévei vásárra a hasított körmű állatoknak felhajtása sürgőnyileg lett betiltva.

Ezen rendelettel az alispán, illetve v. főjegyző intézkedése ismét helyben hagyott s a főállatorvos is megkapta az elégtételt, hogy helyesen és lelkiismeretesen teljesíti hivatalos kötelességeit. A másodszori vásárlás és felületes miniszteri rendelkezés azonban vezető férfainknál bizonyos elégtelenséget keltett s ezért tette ezt ezen ügy a lefolyt ülésben szövé, hol a vármegye főispánja is védelmére kelt az eljáró tisztviselőknak s mint értesülünk ez irányban, már előzőleg ő is felter-

A nagyobbik leány 12 éves korában elmaradt az anyjától, eltűnt, ki tudná hová lett, nagyon szerette a czipra ruhát, szegény, szegény nyomorult teremtes.

A kisebbik leányt meg a kórházba kellett vinni. A rendetlen életmód, a szeszes ital tönkre tette fejletlen szervezetét — hiszen az még a nagy embereket is elpusztítja — úgy halt meg kinos szenvedések után. Az anyja csak nagysokára tudta meg, azt is mikor kóborlásából visszaérkezett a városba.

Már akkor annyira elzúllott az asszony, hogy azért hullottak könnyei a gyermeke után csak, hogy ki fog most már neki koldulni, hisz őt magát elutasítják a legtöbb helyen azzal: dolgozzon, elég erős a munkára. Pedig most már nem volt elég erős, tönkretette szervezetét az ital, a pálinka.

Az arca felpuffadt, kékes fekete színt öltött, kezei reszketek, nyomorúságos rom lett a szerencsétlen teremtesből.

Nemsokára kerített magának egy kis fiút, a ki eljárt vele koldulni. Ugy csalta el szegény vak koldustól, a kit a gyermek vezetgetett házról házra.

— Gyere velem kedves fiam, milyen jó dolgod lesz nálam! Azt mondjuk, megyünk az apádat látogatni a városba, a ki a kórházban fekszik, mert a gép leszakította mind a két kezét. Aztán sirnod kell, hogy éhes vagy nagyon, mert én az anyád, beteg vagyok és alig tudok járni, nem tudok neked kenyeret keresni.

A gyermeknek tetszett a beszéd;

— Hát el is megyünk innen más faluba. A várost is megnézzük? kérdezte csillogó szemekkel, — óh én nagyon szeretnék elmenni messze, unom ezt az örökös egyforma ki-bejárkálást az ismerős házakhoz. Még aztán itt pipálni se lehet, megérezné rajtam a füstszagot az öreg és megverne!

— Óh édes báránykám, én sohase verlek meg, adok neked dohányt amennyi kell, meg pálinkát is. — Szereted a pálinkát, lelkecském?

— A pálinka az nagyon jó, de drága.

— Én nálam mindig ihatok, lesz sok, nagyon sok jó pálinka, meglátod!

De bizony nem lett sok jó pálinka. A fiu nagy

jesztéssel élt a miniszteriumhoz. — Vármegyénk alispánját és főjegyzőjét nem kell védelembe venni, mert hiszen, hogy hatásköri túllépést nem követtek el és hogy helyesen jártak el, bizonyítja a jóváhagyó miniszteri rendeletek. De Palm Nándor főállatorvos védelmünkbe kell venni, mert ha törvénytelenül járna el, fölülről vonná felelősségre, ha pedig törvényesen jár el, alulról a vásárbérlők és kereskedők törnek ellene. Ugy vesszük észre, hogy az a hibája, miszerint igen pontos őre az állategészségügynek és megközelíthetetlen becsületes férfiú.

Ez a véleményünk bizonyítására közre adunk Serke község érdemes bírójának és 15 társának Palm főállatorvoshoz intézett köszönő levelének tartalmát, melyet volt alkalmunk olvasni s melyben nevezettek hálálkodnak, hogy mennyire érzik az előnyét Palm főállatorvos körültekintő gondoskodásának a sok állat-betegség és járvány közepette.

Ennyit a valódi igazság érdekében.

Városi közgyűlés.

A képviselőtestület folyó hó 10-én közgyűlést tartott, a sok és nagyfontosságú tárgyhöz képest igen csekély érdeklődéssel. Jelen voltak a tisztviselőkön kívül: Abonyi Pál, Barányi Gusztáv, Barna Imre, dr. Cziner Miksa, Grosinger Miksa, Jaczkó Pál, Loysch Ödön, id. Rábely Miklós, Czinke István, Rónay Gyula, Soós Ferencz, ifj. Süteő István, Szomolnokyi Antal, Bodor István, Törköly József, Zachar Gusztáv.

Első tárgya volt a szabadkai méntelep másodtiszi lakásának átalakítása, illetve oly módon való megváltoztatása, hogy a lakosztály, mely rendkívül léghuzamos és hideg, a télen át használható legyen. A közgyűlés a tanács javaslata alapján 400 koronát engedélyez az átalakítás költségeire.

A második tárgya volt a legfontosabb: a méntelepi vállalat keretén belül végzett építések átvétele. Felolvasattatott az átvételt végző bizottság terjedelmes jelentése s az ennek alapján készült tanácsi javaslat. A bizottság az építményeket kifogástalanoknak találván, javasolja azokat átvenni vállalkozótól. Ezzei a tényre hivatalosan is megdőlt az a sok, két éven át szakadatlanul közszájon forgó híresztelés, hogy ezen építkezések rosszak, s hogy a vállalat a városra nézve káros és súlyos következményekkel végződött. A jelentés őszinte nyíltsággal sorolja fel a hibákat, amelyek tényleg, de nem veszélyes módon előfordultak, s melyek teljes egészükben vállalkozó terhére helyrehozhatók. Az elszámolásoknál a bizottság a következő javaslatot tette: először: a vállalat végösszege kerekén 102000 korona, ebből vonassék le a vállalkozó terhéről kimutatott 6900 korona, továbbá a már kivetett 70000 korona érdemből. Helyzetessék ezen kívül levonásba a 14000 koronát kitevő poenále, mely 140 napi késedelem fejében terheli vállalkozót. Summa summa: 11000 korona adassék ki számára csak, mint elszámolási maradvány. Ezen kívül 10000 koronát kitevő óvadéka két részletben úgy térítessék meg, hogy az egyik részlet 1 év, a másik pedig csak 5 év múlva adassék vissza, mert ez utóbbira vállalkozó írásbeli beleegyezését adta.

Polyák Károly vállalkozó erre a javaslatra azt a kérelmét terjesztette elő, hogy a terhére rótt 6900 K mérsékeltesék 4000 K-ra; poenáléja, azaz 14000 K, engedessék el s végül a kauczió kiadásánál bosszu határideje mérsékeltesék.

A városi tanács javaslata erre az volt, hogy: a 6900 K-t nem ajánlja mérséklésre, ellenben a 14000 K poenáletől hajlandó eltekinteni, ha abból elsősorban azok a helybeli alvállalkozók fizettetnek ki, a kiknek fővállalkozó még tetemes összegekkel tartozik, s kik hibátlan jó munkát adtak, végül a kauczió kiadására azt javasolja, hogy az első részlet 1908 ban, a második 1910 ben fizetessék vissza, feltéve, ha az akkori utófelülvizsgálat nem talál kifogásolni valót az építményeken.

A közgyűlés a tanács ilyen értelmű javaslatát Süteő István, Cziner Miksa, Bodor István, Czinke István hozzászólása után elfogadta, azonban a poenálera nézve

volt már, azt mondták neki sok helyen, hogy dolgozhatna egy ilyen ép, egészséges gyerek a kenyereért.

Az asszony mérgelődött rá:

— Azt hittem többre megyek veled, hát nem tudsz sirni, jajgatni?

— Hiszen jajgatok én eleget, sopánkodott a fiu, de azt mondják, hogy nem restellek egészséges létemre úgy jajgatni? Az öreg vak bátyámnak adtak szivesen, mert hát az nem tudott keresni.

Az asszony fejében pokoli gondolat villant meg: — Jaj te fiu, lelkecském, báránykám, ha te is vak lennél! milyen jó dolgod lenne! Te fiu, én tudok egy olyan orvossgot, a melyik hirtelen vakká tudna tenni, még nem is igen fájna... kedves fiam, próbáljuk meg, én vezetgetnélek, olyan dolgod lenne, mint a királyfinak, sok pénzt kapnál, innánc sok jó pálinkát, a tenyereden hordoználak, úgy etetnélek, mint a galambot, soha életben nem kellene dolgoznod, eltartanának a vakságotért!

Addig, addig biztatgatta a fiút, hogy az már már beleegyezett a rémes bűnténybe.

A városba értek kóborlásaik közben ismét, s mivel ott vásáros idő volt, szépen kerestek.

Éjjelre meghuzódtak egy külvárosi ház istállójában, s az asszony elővett a zsebéből egy kis üvegecskét, melyben kristálytisza folyadék ragyogott:

— Nézzed báránykám, ebbe az üvegből van az a drága folyadék, a mely minket szerencsésé tesz. Hej drága bizony, sok pénzt adtam érte a vén Csörgőnének, de csakhogy megvan! Majd holnap, édes fiam, kint a mezőn megpróbáljuk.

— Hát miért nem most? kérdezte kíváncsian a gyerek.

— Hát csak azért — motyogott a lelketlen szipityó — hogy holnapra nagyobb hatása lesz. Pedig azért nem merte lakott helyen végrehajtani borzasztó munkáját, hogy meg ne halják a szerencsétlen gyermek kinos ordítószását az emberek.

Lefeküdtek egy szalmarakásra. Az asszony nemsokára mély álomba merült.

A kis fiu nem tudott aludni. Gyönyörűen sütött

azt kötötte ki, hogy az elengedést csak az esetben gyakorolja, ha alvállalkozók igényei kielégítettek, máskülönben nem. Végül a városi mérnök által készített elszámolások revidálása s a felülvizsgálat megejtése fejében Juraskó Jakab műsz. tanácsos részére 750 ko ona tiszteletdíjat szavaztak meg.

A harmadik tárgya városi mérnök kérvénye volt, hogy t. i. a méntelepi nagy építkezések művezetéséért és elszámolásáért úgy, mint a leányiskolai építkezésekért kapott volt, a közgyűlés méltányos díjazás: adjon. A városi tanács azonban azzal az indoklással, hogy a leányiskolai építkezés kulturális jelentőségű közmunka volt s így ezzel nem vonható egy elbánás alá, továbbá, hogy ezen építkezésnél előzetes tárgyalás a díjazás dolgában nem volt: a kérvény elutasítását javasolta. A közgyűlés a tanács felfogását mindenben magáévá tévén, ahöz hozzájárult.

Ezután jóváhagyták a Nyilas rétek bérleti szerződését pontonkénti tárgyalás után.

A következő tárgynál elhatározták a villanyvilágítás bevezetését a Diana fürdőbe, 176 korona összeggel, miközben éles bírálat alá vétetett a sokszor és nem ok nélkül kifogásolt közvilágítás. A polgármester megnyugtató ígéretekre azonban e kérdés felett napirendre tértek.

Ibos Jenő festőművésznek tanulmányai folytatására 100 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Ezután a képviselő testületi tagválasztók névjegyzékét illetve az azt elkészítő bizottság jelentését mutatta be a tanács, mire a közgyűlés a névjegyzéket záradékolta.

Következett a gömörmezei muzeumba elhelyezendő városi régiségek jegyzékének bemutatása. Egy része, a kevésbbé fontos már át is adatott a muzeum igazgatóságának a jegyzékbe csupán a nevezetesebb tárgyak vétettek fel, így pl. a város régi pallosa, egy török jatagán, egy csomó régi városi pecsétnyomó, a legrégebb a XVI. század elejéről, régi pénzec, okmányok, egy XVIII. századból eredő óra stb. A közgyűlés hozzájárult a tanács azon javaslatához, hogy a tárgyakat átadja, de egyszermind azokra a város tulajdonjogát fenntartja.

A legtöbb adót fizetők jegyzékének felülvizsgálására kiküldi a közgyűlés Dapsy József, Zachar Gusztáv és Szomolnokyi Antal tagokból álló bizottságot. A régi bizottsági tagokból Baksay István hajlott kora, Löcherer Tamás dr. sok elfoglaltsága miatt nem vehet részt a bizottságban.

Pontonként tárgyalták ezután a bérkocsi iparról szóló szabályrendeletet, melyet úgy egészben, mint részleteiben egyhanguan elfogadtak. A bérkocsi tulajdonosokat az új szabályrendelet ugyancsak korlátok közé szorítja s bizonyára vége lesz az eddig napirenden levő sok mizériának.

A halászati jogot a közgyűlés 20 koronáért Jugán Gusztáv és Török Pál társvállalkozóknak adja ki.

A szabadkai fedett helyiség, mely a mult télen gyenge szerkezete folytán szétesett, újra felépített erős és tartós szerkezettel, hogy ilyen esethez ugra elő ne állhasson. Továbbá kibővült egy új konyha helyiséggel. Ennek az építkezésnek költségei fejében a közgyűlés 2199 korona 15 fillért kiutaltványoz s az építést helyeslőleg veszi tudomásul.

Végül Csapó Lajos városi adószedőnek három heti, Györy Lajos városi mérnöknek hat heti szabadságot adott a közgyűlés, mire a tárgysorozat kimerülvén, az alig tíz főre leolvadt közgyűlést polgármester berekeszti.

A hadgyakorlatok vége.

Az itt lefolyt nagy hadgyakorlatok folyó hó 7-én nyertek befejezést a bellényi és szutori dombokon. A déli hadtest, mely állott a kassai 5. és miskolci 12 es honvéd, az 5-ös egri és 66-os ungvári közös ezredekkel, továbbá a miskolci és eperjesi tüzérek egy dandárából, valamint a kassai 5-ik honvédszázad és a 14-es nyíregyházi közös huszárok egy-egy osztályaiból, kiegészítést nyert az utolsó nap a miskolci 65-ös gyalogezreddel. Ezen hadtest, illetve hadosztály az éjjelt a rimavölgyi községekben és egy része pedig tábori őrségi szol-

be a holdvilág, a csillagok fényesen tündöklöttek a tiszta mennyboltozaton, a város zaja elcsendesedett.

A gyerek nesztelenül felkelt, úgy vonzotta az udvarra valami.

Máskor soha sem látta ő így ragyogni a holdat, csillagokat. Talán most azért oly szép mindez, hogy utóljára látja?

Valami megdöbbenést érzett szívében. Gondolkozni ő nem szokott, abba a nyomorúságba, a mibe ő élt, nem gondolkoznak az emberek, csak vágyaik, ösztöneiket követik az után, a mi érkeiknek jól esik.

A gyermek nem ismerte szüleit. Az öreg koldusnál csak azt hallotta mindig, hogy legjobb jó a világon az, ha van mit enni és nem kell dolgozni. Szegény gyermek, ő nem ismerte az élvezetet, mely a jól végzett munka jutalma, hogy vágyott volna hát rá?

Megpróbálta behunyni a szemét, milyen is lesz az, ha ő is vak lesz, nem fog semmit látni?

Behunyta és megindult az udvaron. Egyszerre eljajgatta magát, beleütötte fejét a kutágas szögletébe.

Az éles fájdalomra kinyitotta szemét, most még kinyithatta, de mi lesz, ha majd nem nyithatja ki?

Leült megint a küszöbre töprenkedni.

Egyszerre felállott. Óvatosan oda ment a mélyen alvó asszonyhoz s kutatni kezdte a zsebeit.

Nemsokára kezében volt a kis üveg a csillogó folyadékkal.

Az asszony mélyen aludt.

A fiu letérdelt mellé, kidugaszolta az üveget s az asszony szeméi közé borította.

— Inkább te légy vak, mint én, — mormogta — majd vezetlek én!

Rémes, borzasztó ordítással kapott szeméihez az asszony. A választóvíz néhány pillanat alatt kiégette szeméit, arcát.

Iszonyu volt látni a szerencsétlen kinlódását.

A lárma gyülekezni kezdtek az udvarra a házbeliek. A fiu reszketve húzódt a szalma alá, meg ne lássák.

Az Isten keze elérte Havas Zsófit.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden olvasóját, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítsák, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Tisztelettel
a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Vármegyénk a pusztaszeri Árpád-ünnep. A Pusztaszeren ma megtartandó országos Árpád-ünnepén Gömör Kishontvármegyét lapunk szerkesztője Komáromy István tb. főtisztviselő fogja képviselni, ki az ünnepélyen való részvétel céljából tegnap, folyó hó 14-ikén elutazott.

Polgármesterek kongresszusa. A rendezett tanácsú városok polgármesterei ma és holnap Esztergomban értekezletet tartanak, melyen Rimaszombat város polgármestere: Dr. Kovács László is részt vesz.

Szabadságidő. Dr. Mészáros István kir. ügyész 8 heti szabadságidő letelte után hazaérkezett s a kir. ügyészségi hivatal vezetését átvette Penyigey Lajos kir. alügyésztől, ki most kezdi meg szabadságát. A kir. törvényszék jeles bírása: Kolbay Sándor kir. táblai bíró, esküdtszéki elnökhelyettes most élvezi jól megérdemelt szabadságidejét.

Szepeai Géza, a rosznyói kath. főgimnázium igazgatója folyó hó 7-én bucsuzott el Rozsnyó városától, mikor is tisztelői bucsulakomát rendeztek tiszteletére. Képviselve volt ott a városi közönség színe-java, mely osztatlan szeretetben részesítette a távozó igazgatót, kitől a rosznyói püspök Balás Lajos is a legmelegebb hangu bucsu-levelben bucsuzott.

Közigazgatási bejárás. A Rimaszombat—Cserepesi vasút közigazgatási bejárása Lukács Géza vármegyei főjegyző elnöke alatt f. hó 18-án Rimaszombatban, 19-én pedig Cserepesen fog megtartatni.

Kitüntetéssel vizsgázott orvosnövendék. A hivatalos lap évente közli azok névsorát, kik a hazai főiskolákon a vizsgákat és szigorlatokat kitűnő eredménnyel tették le. Az idei kiváló sikerrel vizsgázott növendékek névjegyzékében találjuk Paál Gyula orvosnövendéket is, Paál Gyula helybeli derék tanító, s lapunk régi dolgozó társas tehatóság fiait is, ki az orvostudományi első vizsgát kitüntetéssel tette le.

Esküvő. Zawadzky Ede f. hó 14-ikén d. u. 4 órakor tartotta esküvőjét városunkban Papucsák Annával, Hollósy József kedves fogadott leányával az ág. evang. templomban.

A helybeli ipartestületi nyugdíjintézet választmánya ma — vasárnap — d. e. 11 órakor a város háza nagytermében ülést tart.

Megyei orvosgyógyász-egylet gyűlése. A gömörvármegyei orvosgyógyász-egylet őszi vándorgyűlését meghívás folytán Csetneken tartja folyó hó 24-én. A közgyűlésre szóló meghívók e napokban küldetnek szét azzal, hogy a közgyűlésen résztvenni kívánók Dr. Kengyel János csetneki orvos ural előre tudassák részvételüket, mert az elszállásról gondoskodni kell.

Halálozások. A helybeli kir. pénzügyigazgatóság épületén gyászlobogó jelezte a napokban, hogy a helybeli kir. adóhivatal nyug. pénztárnoka: Jugan Mihály, ki hosszú idő óta volt városunk lakója, f. hó 9-én 81 éves korában — boldog házassága 56 ik évében elhunyt. A tisztos kort ért férfit, ki állását a régi időben ügyeskedéssel és lelkiismeretes pontossággal töltötte be, s személynél elviesztve — jól megérdemelt nyugalomba vonult — évek óta betegeskedett. s most a halál megváltotta a földi szenvedésektől. Özvegye, fia és menyje, nővére és két unokája kiterjedt rokonsággal gyászolják az elhunytat, kinek temetése f. hó 11-én nagy részvét mellett ment végbe. A temetésen a pénzügyigazgatóság tisztikara: Szombath György pénzügyigazgató-helyettes vezetésével testületileg jelent meg, s közéletünk számos kiváló tagja kísértte a tisztos férfit utolsó útjára.

Özv. Szarka Jánosné, Terray István nyug. rimamurányi pénztárnok rokona f. hó 7-én 80 éves korában városunkban elhunyt. Temetése f. hó 9-én nagy részvét mellett ment végbe.

Elhagyott gyermekek vizsgálata. Dr. Löcherer Tamás, a helybeli áll. gyermekmenhely igazgató-főorvosa az elhagyott — s a telepeken elhelyezett — gyermekek vizsgálatát megkezdte. F. hó 12—13-án a rosznyói és pelsőzi telepeken elhelyezett gyermekeket vizsgálta meg a főorvos.

Állandó sorozó-bizottság. A m. kir. honvédelmi miniszter elrendelte, hogy folyó évi október hótól kezdődőleg jövő évi február hóig minden hó 5-én állandó sorozó-bizottság fog összeülni városunkban az alispán elnöke alatt. Még e hóban is összeül a bizottság, még pedig 23-án. Ezen intézkedés igen fontos lesz különösen azon beteges, munkaképtelen apákra, kik fiaikat reklamálják, mert a katonai orvosi felülvizsgálat céljából nem kell nekik Losoncra fáradni.

A várgedei vasas gyógyfürdő igazgatósága ellen panaszt emeltek nálunk, hogy a mostani több napos szidőünnep alatt a fürdő el volt zárva a közönség elől. A panaszt oly egyének tették, kiknek hitelt kell adni és ez alapon az igazgatóság eljárását nem helyeselhetjük, sőt hatósági beavatkozásnak is szükségét látjuk. Hol a higiénieről, vendéglői és italmérés jogról van szó, ott törvényeink szerint ünnepet nem ismerünk.

Pályázat. A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében levő rimaszombati kir. adóhivatalnál megüresedett két díjtalan gyakornoki állásra pályázat hirdettetik. — Határidő 2 hét.

Alapszabályjövahagyás. A belügyminiszter Gömör-Kishontvármegyei községi és körjegyzői egylete temetkezési egyletének alapszabályait 84582. szám alatt jóváhagyta.

Circus variete. A vásártéren egy nagyobb szabásu variete-circus szórakoztatja néhány nap óta városunk közönségét. Tulajdonosai a Wollner testvérek, kiknek jól szervezett társasága már egyszer működött városunkban. A tágas nagy helyiségben esténként szép számú és intelligens közönség jön össze s gyönyörködik a szép mutatványokban, melyek nagyvárosi publikum igényeit

is kielégítik. A program változatos és sok szórakozást nyújt. A Walley testvérek kerékpár mutatványai, a Wollner testvérek zeneszámai és különösen a Naess testvérek korcsolya-produkciói élénk tetszésben részesülnek. A bemutatott táncok esténként gyönyörködtetik a néző publikumot s a bohócok tréfás mókái élénk derűtliséget keltenek. A társulatnak saját zenekara is van. — Miután színtársulatra kilátásunk nincs, meg kell elégednünk az élvezet és szórakozás e könnyebb fajtájával s a közönség — mely minden este nagy számmal látogatja a circus varieté — meg is van elégedve. A szép és sok meglepő mutatványt érdemes megnézni.

Panaszok a villanyvilágítás ellen. A villanyvilágítás nem igen akar terjedni a városban, mert a bevezetés drágaságánál csak a világítás ára a drágább s e mellett sokszor a petróleum lámpa többet ér. — Utcáink rossz világítása már megszokott dolog, melybe beletörődünk, de a világítás drágaságába azok, kiknek az csakugyan sokba kerül, nem akarnak megnyugodni. Legutóbb vagy 30 kereskedő s üzlettulajdonos fordult a gyár igazgatóságához a világítás olcsóbbá tétele tárgyában, azonban — mint panaszoik — még csak válaszra sem lettek érdemesítve. — Mások meg azt panaszoik, hogy tulsokat fizetnek, többet mint amennyit fogyasztanak. Jó volna, ha az igazgatóság nem csak az egyes esetleges konkrét panaszokat venné figyelembe, hanem időnként valamely szakembere által felülvizsgáltatná a világítás körülményeit s kitanítottatná a villanyvilágítást használókat, hogyan győződhethetnek meg maguk a tényleges fogyasztás mennyiségéről, s legfőképp ha tanulmányozná a megtalálható módját a villanyvilágítás népszerűsítésének! — Balassagyarmaton a magánfogyasztók hektowattónként óránként 6 fillért fizetnek, az áramszámlálót (árammérőt) pedig ingyen használhatják, míg mi hektowattónként óránként 8 fillért vagyunk kénytelenek fizetni, az áramszámlálót pedig havi egy koronát. Ime itt a nyitja, miért nem kell a rimaszombatiaknak a magánhasználatban a villanyvilágítás, hiszen mindig mi vagyunk azok a szerencsések, akik — olcsón nem tudunk kapni semmit.

Esküdtzéki tárgyalások. Az idei őszi esküdtzéki ciklus október 7—8-án lesz, melynek előkészítése most folyik a helybeli kir. törvényszék, mint esküdtbírósnál.

Öntözzünk! Utcáinkon óriási nagy a por, s ha egy szekér végig halad az uton, olyan porfelhőt kavart fel, hogy a járó-kelőknek szemük-szájuk tele megy a kiálhatatlan porral. De a lakások ablakait sem lehet nyitva hagyni, mert a szobák burkolatát a beszálló por teljesen tönkre teszi. Kérünk intézkedést, hogy az utcák rendszeresen öntöztessenek! Nem teheti mindenki azt, mit egyik előkelő kereskedőnk tett, hogy saját költségén szivattyút hozatott, s háza előtt rendszeresen öntözteti a járdát és az utcát.

Árverés. Augusztus hó 30-án Korlát községben egy nagyobb cigánykaraván garázdálkodott, hova is a feleli esendőrös kimenőben, a karaván egy szekér és két darab ló hátrahagyása után megszökött. Miután tulajdonosaik megállapíthatók nem voltak — mint ilyenek — bitangásban találtatott jószágoknak minősítendők. Körözésüket a feleli szolgabíró azzal rendeli el, hogy ha és a mennyiben beigazolt tulajdonosaik Feled község biránál a lovak és szekér átvételéért nem jelennek meg, ugy e tárgyak szeptember 20-án nyilvános árverésen fognak eladatni.

Erdőőri és vadőri szakvizsgák. Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október hó 21-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Máramaroszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen fognak megtartatni. Felhivatnak mindazok, akik az erdőőri vagy vadőri vizsgát letenni óhajtják, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaik szeptember hó 30-ig a kir. erdőfelügyelőhöz nyújtsák be.

Új pénztintézet Tornalján. Tornaljai bank és takarékpénztár részvénytársaság cég alatt a Gömörmegyei Tornalján 500,000 korona alaptőkével új pénztintézet van alakulóban.

A gömörmegyei muzeum a jövő vasárnap (szept. 22-én) d. e. 10—12 óráig a közönség számára ez évben utoljára belépődíj nélkül nyitva lesz.

Meghívó.

A putnoki kaszinó kebeléből alakult műkedvelő társaság 1907. évi szeptember hó 21-én, a „Vám-szálloda” nagytermében a „Farkas Gyula harang-tökéjének” gyarapítására műestélylyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre az érdeklődőket meghívja a rendezőség.

Színre kerül:

I. A z e l e f á n t.

Vigjáték egy felvonásban. Irta Dezső József.

Személyek:

Béreczy Jenő huszárcapitány	Maholányi Kálmán.
Ilona, neje	Holzmann Maresa.
Kendy Lőrincz, nagybátyja	Ozmits Endre.
Etelka, leánya	Feleky Böske.
Lidi, (szobaleány)	Farkas Lola.
Gyuri, (inas)	Feleky Frigyes.
Darnay Béla	Fodor Jenő.

Történik Béreczy házában, egy vidéki városban.

II. Rákóczy Rodostón.

Melodráma. Szavalja Feleky Irénke, zongorán kíséri Feleky Frigyes.

III. Férjhez menjek?

Ilosvay magánjelenete. Előadja Beliczky Bözsike.

IV. E g y v e l e g.

Előadja fuvalán Tóth János.

Az előadás kezdete pontban 8 órakor.

Helyárak: Első négy sor és oldalszék 1 kor. 80 fill. — Ülőhely 1 kor. 40 fill. Állóhely 1 kor.

Az előadást táncz követi, amelyre külön belépti díj: Családjegy 4 kor. Személyjegy 2 kor.

Felülfizetések — tekintettel a nemes czélra — közönséggel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Jegyek előre válthatók Simon József ur kereskedésében.

gálaton a szabad ég alatt töltötte. Az éjszakai hadtest, mely 6-án a szerencsés terepviszonyok következtében előnyben volt Jánosi, Pálfala, Feled, Szűtor és Bátka községeket szállta meg éjjelre, házi ezredünk, a losonci 25 ök pedig a hegyeken dideregtek tábori őrségi szolgálaton. A törzskar ez éjjelre is Rimaszombatban maradt és csak a korai hajnali órákban vonult a helyszínére.

Az ellenséges csapatokat már éjjel után mozgositották a döntő ütközetre és igen fáradságos menetelést végeztek. Városunk és a vidék közönsége nagy csoportokban sietett a helyszínére és igen szép látványban gyönyörködtek.

A korai hajnali órákban már lehetett hallani az összetalálkozott őrsök fegyverropogásait. A hegyeken 5—6 legényből álló őrszemek kémleltek. Lovas patroulok nyargaláltak, a dombok mögött a völgyekben pedig nagyobb csapatok rejtőzködtek, melyek a döntés pillanatában tüntek és nyomultak előre.

A két ellenséges harcvezető gyorsan fejlődött fel, úgy hogy reggel 8 órakor a tartalékot kivéve, a két tabor már teljes tüzből. Folytonos füstnélküli fegyverropogás, mely a fakalapács kopcsolásához hasonlított és szakadozott ágyubömbölés hangzott a táj minden részéről. Az éjszakai hadtest harcvezetője Bellénytől egész Bátkáig terjedt, ezzel szemben a déli hadtest harcvezetője pedig a dobriai korcsmától egész Radnótig. Az éjszakai hadtest a hegyeken helyezte magát védelmi helyzetbe, a déli pedig az erdővel sűrűn borított újfalusi, ipolyonki, leánymezői és geryői síkon nyomult előre.

Előnyomulása a déli hadtestnek oly gyors és oly kedvező volt, hogy 9 órakor a tartalékot is tűzbe küldte és a jobb szárnyon a honvédek, a bal szárnyon pedig a 66-ik ezred oly szerencsésen nyomult előre, hogy az ellenséges éjszakai hadtest fohadállása, mely a Szűtor és Bellény közötti legmagasabb dombon volt, csak akkor vette észre, midőn 200 lépésről egy egész esred sütötte reá fegyverét. Ezzel el volt döntve az ütközet sorsa, s a hadvezetőség rögtön lefuvatott. A lefúvás után a csapatok vig zeneszó ének mellett vonultak rögtön Feled, Rimaszécs és Bánréve vasuti állomásokra, míg a losonci és egri csapatokat pedig még gyalog masiroztatták haza. A hadvezetőség pedig a magas dombra gyűjtötte össze a főtiszteket és döntnököket, hol egy óra hosszáig tartó előadásban magyarázta egy vezérkari százados a gyakorlat tervét és történetét.

Galgóczy csapatfelügyelő állítólag azon kijelentést tette volna itt a parancsnokok előtt, hogy ő felségéhez teendő jelentésében kifogja emelni, miszerint 6 ik hadteste nemcsak szolgálata kész, de minden tekintetben szolgálata teljes is. Ezen kijelentésre büszké lehetünk, nem úgy mint a „Klagenfurti” ak, hol a lapok szerint a gyakorlat nem sikerült.

A gyakorlatra véleményünket abban összegezhetjük, hogy az minden tekintetben igen szépen sikerült és nagyon látványos volt, továbbá, hogy ugy az alantas tisztekkel, valamint a legénységgel jól bántak. Különösen pedig tanuság volt arra, hogy a hadtest anyaga igen jó, mert beteg katonát alig lehetett látni Szerencsétlenség azért itten is történt. Kánó vidékén, mint már írtuk, egy losonci tüzerfőhadnagy esett le lováról és agyrázkódást szenvedett. Mint sajnálgyi levelezőnk értesít, Hanván pedig egy köztűzér esett le az agyuról, ki az agyukerekek alá kerülvén, nyomban meghalt. A szerencsétlen katonát Hanván temették el nagy részvét mellett.

Az északi hadtest vezető tábornokai br. Weber és br. Wäwer vezérőrnagyok voltak, kik özv. Bánhidly Istvánné vendégszerető házában voltak elszállásolva és Kalivoda 19. ezredbeli ezredes. — A déli hadtest ügyes vezető tábornokai Lóskay és Arnótfalvy honvéd tábornokok és Nemes honvéd ezredes. A csapatok teljes megelégedéssel és a legszebb emlékekkel távoztak körünkből. A hatóságok és a lakosság is mindent elkövetett, hogy nehéz napjaikat megkönnyítsék a hadfiaknak. Az elszállítás bámulatos gyorsan és rendben folyt le, melyet Görgey miskolci üzletvezető személyesen vezetett, s ebben Kollmann losonci forgalmi főnök és Lovcsányi forgalmi főnökségi ellenőr segédkeztek neki. A feleli, rimaszécsi, bánrévei és miskolci állomás főnökségek emberfeletti dicséretes munkát végeztek.

Közös konyha.

Nehézzé vált a megélhetés. Keressük az okát és nem találjuk, mert az oly gyorsan következett be, hogy az ember még tájékozni sem képes magát a társadalom nagy fölfordulásában. Munkás, eseléd nincs, az a kevés pedig, mely itthon maradt Amerikából, oly magas díjakat kér, mit nem képes a szegény városi tisztviselő fizetni. Kereskedő, pék, mészáros, molnár iparos stb. ma-holnap mind cartelbe lép s a verseny kiszorításával az önkénynek leszünk kiszolgáltatva. Ha élni akarunk, ugy kell majd mindent fizetnünk, mint a patikában. És hol keressünk ez ellen védelmet? Sehol, mert ugy sem találunk. Maradjunk tehát odahaza és állítsunk elő mindent házilag. Állítsuk fel a közös konyhát, mint az már Temesvárt, Nagybecskerek, Miskolcz stb. városokban igen sikeresen prosperál. Ha carteloznak ellenünk, mi is szerződünk egymással és azok ellen, kik nagy nyereséggel akarnak rajtunk gazdagodni.

Telepítsünk zöldségeket, öröljünk, hizlaljunk magunk és olvaszunk zsirt is magunk. Mindennapi szerény ebédünket és vacsoránkat főzessük együtt egy közös konyhán.

E rövid, de sokat mondó szavakkal lépünk a nagyközönség elé és célunkat diadalra fogjuk vinni, még pedig rövid pár hét alatt.

Már előkelő urnők és urakból alakulóban van az egylet. Közöljük meghívókat:

Meghívó.

Az életet olcsóbbá tevő közös konyha felállítására érdeklődő felkérjük városunk érdeklődő közönségét, hogy folyó hó 18-án, azaz szerdán délután 4 órakor a rimaszombati takarékpénztár tanácstermében tartandó alakuló értekezleten minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Rimaszombat, 1907. szeptember 12-én.

A szervező bizottság.

CSARNOK.

Bodor Istvánhoz.

„Ezerötszáz króna” — s kilencz gyöngy özbak,
Három tapsi meg négy ravaszdi gavallér —
Egy császárfajd — ötven pisztráng és „törtalak”,
Bizony drága nóta — de a lég sokat ér!

Szólt a dundi s fekszik koronás agancsár:
Talán bárgyubb avagy nagyobb: „agyarasnál?”
Elég hozzá: hurrah, director barátom,
Elképedett arcát szint' ragyogni látom!

Lefőzte recordja hanvai remeté;
Zergém mégis így szól: „enyém a főbetét!”
Hejh! még nagyobb volna az ön dicsősége,
Gyatra koalíció ha kerül terítékre!

Szegény szarvaspapa! nyolczas volt agancsa;
De nagyobb volt ennél az ön karapancsa.
Szerencséje is több mint árva bikának,
A mely vakon nekiszaladt glóbisának.

Busan aludt ki a megtört szeme fénye;
Ön bovinájának soh' se legyen vége.
A vad iránt legyen mindig puskavége:
Vivat — flóráját — cressát vadászdicsősége.

Legyen tudatos bár, vagy lutri lövése:
Vadászglóriája lépjen fényes végre!
„Madarász Palkót” meg ne egye a méreg:
Ha ló bikát — vagy nem — megeszi a fereg.

S ha majd ön eserkészik: „örök vadásztéren”,
Visszaemlékezés ott is édes legyen.
Nem ihattam én meg: „bikaáldomását”;
„A pletykában” télen adja majd meg árát!
a hanvai remete.

Czápafogás.

(Egy haditengerész naplójából.)

Irta: HORVÁTH REZSŐ.

A Földközi tengerben járunk.

Csendes, nyugodt a tenger; alig egy órája hagytuk
el Málta szigetét és egyenes vonalban haladunk Gibraltár
felé. Manőverezünk. A *Kaimán* hadi korvetta erősen
hasítja a vizet, mert siet teljes gőzzel.

Hirtelen egy magyar Adria-hajó bukkan fel. Tiszteletteljesen köszönti a hadihajót az öt megillető háromszoros lógófelvonással, amire a mi korvettánk arisztokratikus leereszkedéssel szintén bevonja a lógóját: egyszerű. A hajót a delfinek nagy sokasága kíséri. Kettő a mi hajónkhoz csatlakozik kísérő társnak, s jó darabon el is kísérik bennünket, míg nem egy nagy hal tetemén találunk lakmározni valót.

A manőverezés eközben kezdetét vette. Haditervül volt kitzúva: egy ellenséges kereskedelmi hajó elfogatása, hosszabb üldözés után. Délelőtti 10 órakor megadták az üldözés megkezdésére a jelet: az első ágyú megszólalt. En, harmadmagammal — Szalai önkéntes, meg egy végliai halászegény — az előárbocznak nevezett falépítményen foglaltuk el megszokott helyünket a mitrailleurseoknál. elbujva a páncélzata mögé. Majd, amikor megkezdődött az általános tüzelés, szólaltattam meg magam is a gépfegyvert, amely sisteregve szórta a lövegeket. Alig löttem azonban vagy harminczet, az az utálatos tengeri betegség ismét elérte, erőt vett rajtam, s így helyemet a végliainak engedtem át, aki örömet vett részt a harcászatban, mivel eddig ugyanis csak mint néző szerepelt.

Lassanként, majdnem egyenként, hallgattak el az ágyúink, csak a hajó orrán bűnbölt még egy, amíg végre annak irányzója is belátta, hogy „jobb a békesség!”

Délután három óra után valaki elküldte magát a hátsó fedélzeten, hogy „czápa uszik a hajó után.” Több sem kellett nekünk!... Ugyis szorongtunk eleget ezen a héten, azaz hogy az alatt a tíz nap alatt, amíg Málta szigetén állomásoztunk, egyetlenegyszer volt csak szabad kimenetünk a városba. Legalább most majd nyílik alkalom kipótolni az eddigi mulasztást. A bootsmann (ör-mester) alig, hogy értesült a czápa megjelenéséről, előhozta a körülbelül egy méter hosszú czápafogó horgot, amelyre jókora darab huskonzervet erősítettek. Egy hosszú, erős láncra kötötték a horgot, amelyen a csalétket észrevéve, a czápa villámgyorsan odaugrott, hogy bekapja.

De az utolsó pillanatban mégis megdölgölte a dolog és csak úgy oldalvást méregette. Valószínűleg már megjárhatta ökelme ezeken a vizeken, mert semmi hajlandóságot sem mutatott rá, hogy a bár inyesiklandozó, de gyanus falatot bekapja. Bármennyire tres lehetett a gyomra, mégis félt hozzányulni az izletes falathoz, amely vesztét okozza. Mindazonáltal hűségesen követte a hajót, már a harmadik napja.

Végre a negyedik nap hajnalán a lánc csikorogni kezdett, amint húzta az állat a még fedélzeten lévő részét lefelé.

Mindnyájan ott termettünk.

Tehát horgora került. Amint ott vergődött a tenger réme, a hatalmas czápa, igazán oly nyugodt érzéssel nézegettük nagy kinját és erőlködését, amelylyel a horgtól szabadulni akart. Farkával oly magas hullámokat vert fel, hogy végig nyaldosták az egész hátulsó fedélzetet.

Az izmos, erős dalmát fiuknak nem kellett sok kínálgatás és biztatás: nekifogtak a szörnyeteg felvonásához. Bizony nagyon nehezen ment az! Kivált köztülök a végliai fiu, amint „elere” kiáltásokkal ösztönözte amugy is feldühödött társait (Mi, altisztek, nem vettünk részt sohasem az ilyenfajta piszkos munkában.) Mikor nagynehezen felvonszolták, farkával szétzúzta a hajó vaskorlátját. Itt hamarosan hurkot vetettek a farkára meg a melluszonyaira, hogy ártalmatlanná tegyék. Majd hamarosan, még élve, hozzáfogtak szétdarabolásához. Élő-sorban a farkát vágják le, hogy dthöket ezáltal is némileg csillapítsák. A türelmetlenebbek hozzáfogtak a czápa felboncolásához. Tudva levő dolog, hogy a czápa rendkívül falánk és megeszik mindent, ami csak öblös torkán lefér. Nagy nevetés közepette válogatták ki a tényleg üres gyomorból a különféle tárgyakat. Legtöbb volt abban cipő- és csizmatalp, azután szegek, több

ujszálgap és üvegpalczk, rongydarabok, egy „Portuguesas Marina” sapka, két emberi kar maradványa egy koponyával egyetemben, meg egy dohányzacskó tele dohánynyal. Természetes, hogy mindezen talált tárgyakat nem tettük el arra az időre, hogy amikor keresik majd a „becsületest megtalálót”, előadjuk gazdájának. banam mindenki igyekezett magának egy egy tárgyat szerezni. lévén a tengerészeknél az a babona, hogy a czápa gyomrában talált dolgokat épen olyan szerencsetárgynak tartják, mint sok helyen az akasztott ember köfelét.

Nekem egy üvegpalczk jutott, amely valamikor New-Yorkban teljesíthette szolgálatát, amit a fenékén levő czéggjegyzésből következtettem.

A czápa hosszának lemérésénél öt és fél méter hosszúnak bizonyult, ami arra mutat, hogy e nőstény-czápa jól kifejtett példány volt. De hosszuját azért kitöltötte az elválasztott fark az egyik matrőzon, mert olyat ütött rajta, hogy leesett a lábáról. Ebből is kiviláglik az, hogy a czápa roppant szívós állat, mert ezen ütés jó két órával történt feldarabolása után.

A vérengzés befejezése után a megmaradt, párolgó testrészeket mind beleszórták a tengerbe. Hadd egyék meg a saját rokonai: a többi tengeri angyalkák!

Szerkesztői üzenet.

Baba. Elbeszélése csinos és szép reményekre jogosító. Házi törvényeink szerint azonban, míg a titok fátolyát legalább szerkesztők előtt le nem veti — sajnálattal — nem közölhetjük.

Nyiltér.*)

Tisztelettel értesítem ügyfeleimet, hogy

ügyvédi irodámat

Szalay Sándor asztalos-mesternek — **Andrássy-út 7. szám alatt** — újonnan épült házába helyeztem át. Rimaszombat, 1907. szeptember hó 15 én.

Tisztelettel:

1—2

Dr. Henney László, ügyvéd

*) E rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadó bolthelyiség.

Deák Ferencz-utca 8. szám alatti **Kovács Zsigmond** féle bolthelyiség a hozzá tartozó rak-tárakkal együtt **1908. május hó 1-től** bérbeadó. Ertekezhetni lehet: **Benyó Béla** tulajdonossal.

Házat veszek

örök áron vagy haszonbérbe Rimaszombatban. Írásbeli ajánlatot árjelöléssel — „**Házvétel**” jeligével — e lap kiadóhivatalához kérek.

A rozsnyói

kegyes alapítványi pénztár

évenként utólagosan fizetendő

hat százalék kamatra

ad jelzálogos kölcsönöket.

3—4

Árverési hirdetmény.

Kövi község képviselőtestületének 1907. évi augusztus hó 18 án tartott közgyűlési határozatából kifolyólag ezennel közhírré teszem, hogy Kövi községhezánál **1907. évi október hó 10-ik napján** délelőtti 9 órára kitzűzött árverésen az alább felsorolt községi épületek 1908. évi január hó 1-től haszonbérbe fognak adni:

1. Kövi község külterületen fekvő 14. hrsz. alatt lévő **vendégszálló** és italméresi helyiség, kikiáltási ár 800 korona, bérlet 3 év.

2. Kövi község külterületén fekvő „**Alsó malom**” henger nélkül, a hozzátartozó melléképületekkel, kikiáltási ár 300 korona, bérlet 6 év.

3. Kövi község külterületén fekvő „**Felső malom**” a hozzátartozó melléképületekkel, hengerrel ellátva, kikiáltási ár 1000 korona, bérlet 6 év.

Zárt ajánlatok 10% bánatpénzzel ellátva elfogadtatnak. Árverési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. A képviselőtestület fentartja magának azon jogot, hogy az árverelő közlül még nagyobb ajánlat esetén is szabadon választhat.

Kövi, 1907. szeptember 6.

A képviselőtestület megbízásából:

1—2

Szoboszlai Sándor, körjegyző.

Árverési hirdetmény.

Tiszoloz nagyközség tulajdonát képező „**Nagyvendéglő**”, „**Pszota**” és „**Ó-Vám**” nevű koresma és italméresi helyiségek 1908-ik év január hó 1-től kezdődő 3 egymásután következő évre f. évi **szeptember hó 30-án** délután 3 órakor a községhezán megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni.

Árverési feltételek a községi bírónál bármikor megtekinthetők.

Tiszoloz, 1907. szeptember 3-án.

2—2

Krankus János, bíró.

Lópokróc és gyapjútakarók.

A **Ratkói ipari hitelszövetkezet**, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe **Ratkón**, a szövetkezet szévesapó üzletága által készült **lópokróc és gyapjútakarókat**.

5—*

Az igazgatóság.

Veszek

egy használt, de jó állapotban levő nagyobb fajta

Wertheim-szekrényt.

A kinek ilyen eladója van, az jelentse azt e lap kiadóhivatalánál az ár és méret megjelölésével.

Azonnal kiadó

ügyvédi irodának nagyon alkalmas helyiség.

Eladó körülbelül **100 mm² a jég**. Bővebb értesítést a „**Tompa**” szállodában nyerhetni.

4—2

A nyustyai takarékpénztár tulajdonát képező **Groszberger-féle ház** a melléképületekkel együtt szabad kézből

1—2

örök áron eladó.

Az épület italmérésre, kereskedésre, péküzletre és lakásra alkalmas; amennyiben jelenleg is e czölökre használtatik. — Bővebb felvilágosítást a **nyustyai takarékpénztár** részvénytársaság ad, a hol az eladási feltételek is megtudhatók.

Cserépkályhák.

Kitünő tűzálló cserépkályhák, — **porosz rendszerű**, belső szerkezettel; — kaphatók a **rimaszombati agyagipar műhelyben**.

Ugyanolt gömörmegei fiuk tanulóul kerestetnek.

1—3

Katona István.

ELADÓ HÁZ.

Rózsa-utca 8., illetve **Koháry-utca 9.** számú ház udvarában egy ház, a hozzá tartozó melléképületekkel szabad kézből eladó.

Venni szándékozók felvilágosítást e lap kiadóhivatalában nyerhetnek

RÁBELY KÁROLY

KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű kö-zönség szives tudomására, hogy a már négy év óta fennálló és a legjobb hírnek örvendő

könyvkötészetemet

mindenféle legújabb rendszerű gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak stb.-vel szereltem fel; miért is ajánlom szolgáltatás-ségemet bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó munkáknak pontos, divatszerű és szolid kivitelben való elkészítésére.

Felhívom könyvkötészetemre a vidéki jegyző és tanító urak, valamint a kaszinók, olvasó-körök és énekkarok jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.

Itt említem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén megjelenek országos vásárok alkalmával a raktáromon levő több mint ötven különböző-féle kivitelű ima- és énekes könyveimmel; a melyek a legjutányosabb áron nálam szerzethetők meg; — ugyanakkor bekötni való műveket is átveszek, miáltal a postai küldés feleslegessé válik.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását ismételtén kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÁBELY KÁROLY,

Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.